

**BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA
KATOLICKIEGO UNIWERSYTETU LUBELSKIEGO
1918-1970**

PRACA ZBIOROWA

LUBLIN 1971

WSTĘP

Jubileusz 50-lecia Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego uroczyscie obchodzony w październiku 1968 r. stał się okazją do podsumowań i prób bilansu działalności naszej Uczelni, która jako jedyna tego typu w Polsce już od pół wieku aktywnie służy nauce i społeczeństwu. Wydana w 1969 r. przez Towarzystwo Naukowe KUL *Księga jubileuszowa 50-lecia Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego*, mająca w swym zamierzeniu informować o całości życia Uczelni, zarówno w aspekcie historycznym jak i aktualnym, niestety, dziwnym trafem pomija zupełnie fakt istnienia i działalności Biblioteki Uniwersyteckiej — największej agendy Uniwersytetu i zarazem jego warsztatu naukowo-dydaktycznego. Zaskakujący fakt przeoczenia jest tym bardziej niezrozumiały i bolesny, że organizacja i powstanie Uniwersytetu było poprzedzone właśnie organizacją Biblioteki Uniwersyteckiej już w Piotrogradzie. W pewnym sensie można więc mówić tu o istnieniu Biblioteki już przed powstaniem Uniwersytetu.

Niestety, jak dotychczas, brak samodzielnych opracowań dających obraz 50-lecia historii i pracy Biblioteki Uniwersyteckiej KUL. Nie ukazywały się regularnie sprawozdania z jej działalności, brak również informatora typu przewodnikowego, wreszcie stosunkowo niewielka ilość informacji prasowych nie dawały możliwości stworzenia pełnego obrazu poczynañ i wysiłków jednej z największych w Polsce bibliotek. Sporadycznie drukowane z okazji rocznic i jubileuszów artykuły i wywiady w *Tygodniku Powszechnym*, *Kierunkach* i *Słowie Powszechnym*, a przede wszystkim dwie prace podstawowe i najobszerniejsze — o Romualda Gustawa i Witolda Nowodworskiego pt. *Dwadzieścia lat Biblioteki Uniwersyteckiej KUL 1939—1958* oraz Danuty Dzierzkowskiej pt. *Biblioteka Główna Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego 1918—1939*, obie drukowane w *Archiwach, Bibliotekach i Muzeach Kościelnych*, to niemal wszystko, co na temat Biblioteki Uniwersyteckiej KUL napisano i opublikowano.

Fakt więc pominięcia Biblioteki w *Księdze jubileuszowej Uniwersytetu* i tym samym pozbawienia doskonałej okazji zaprezentowania jej stał się w pewnym sensie bezpośrednią przyczyną wystąpienia dnia 9 marca 1970 r. Dyrekcji i Pracowników Biblioteki KUL do Rektoratu KUL z prośbą o umożliwienie wydania analogicznej księgi jubileuszowej poświęconej Bibliotece w minionym 50-leciu. Wydanie takiej księgi dyktowała pilna potrzeba pełnej informacji ośrodków naukowych w kraju i za granicą o działalności Biblioteki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, informacji o charakterze i zawartości jej zbiorów, wreszcie pełna historyczna dokumentacja pracy tej

placówki. W marcu 1970 r. powołano Komitet Redakcyjny księgi, w skład którego weszły następujące osoby: doc. dr Romuald Gustaw OFM, jako przewodniczący, oraz mgr Anna Grabowska, dr Bohdan Królikowski, mgr Helena Mańkowska, mgr Waldemar Michalski (sekretarz), dr Witold Nowodwor-ski, mgr Jan Wiśliński. Po wstępnych ustaleniach delegacja Komitetu Redakcyjnego w osobach o. dyr. Romualda Gustawa, Bohdana Królikowskiego i Waldemara Michalskiego przeprowadziła rozmowę z dyrektorem Wydawnictw TN KUL, drem Konstantym Turowskim oraz uzyskała pełne zrozumienie i poparcie w staraniach o publikację, której tytuł miał brzmieć: *Księga jubileuszowa 50-lecia Biblioteki Uniwersyteckiej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego*. Niestety, księga ta, mimo że zarówno prace Komitetu Redakcyjnego, jak i autorów, były już poważnie zaawansowane, nie mogła się ukazać drukiem, gdyż Uczelnia nie dysponowała potrzebnym na ten cel papierem. Nawiązano wobec tego kontakt z Redakcją czasopisma *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne* w celu opublikowania w nim prac przygotowanych do księgi. Dzięki przychylnemu stanowisku w tej sprawie redaktora naczelnego ABKM, ks. prof. dra Stanisława Librowskiego, pomyślnie sfinansowano tę publikację.

Drukowane tu prace są więc artykułami przygotowanymi do *Księgi jubileuszowej 50-lecia Biblioteki Uniwersyteckiej KUL* i tym samym stanowią niezbędne uzupełnienie wydanej w 1969 r. pracy zbiorowej pt. *Księga jubileuszowa 50-lecia Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego*. Materiały te mają poważną wartość informacyjną i dokumentalną. Informują o dziejach Biblioteki w jej minionym pięćdziesięcioleciu w aspekcie genezy, struktury i funkcji Biblioteki. Zakres tematyczny materiałów uwzględnia wszystkie cztery elementy stanowiące o istnieniu i pracy Biblioteki. Układ artykułów odpowiada więc w zasadzie schematowi organizacyjnemu Biblioteki, a tytuły rozdziałów są oficjalnymi nazwami poszczególnych jej komórek. Są tu więc artykuły charakteryzujące jej lokal, księgozbiór, personel i udostępnianie zbiorów. Z tego względu publikacja ta jest pierwszym całościowym opracowaniem, próbą monografii Biblioteki Uniwersyteckiej KUL. Rangę artykułów podnosi fakt opracowania ich na podstawie materiałów archiwalnych, źródłowych. Starano się, aby opracowania zawierały możliwie największą ilość danych cyfrowych i faktograficznych, do których dotarcie bez archiwalnych poszukiwań jest w zasadzie niemożliwe. Przyjęcie tej podstawy źródłowej przy opracowaniu artykułów było powodem, że aparat naukowy w postaci przypisów zredukowano do minimum.

Komitet Redakcyjny ma nadzieję, że publikowana tu pierwsza próba monografii Biblioteki Uniwersyteckiej KUL spełni swoje zadanie w zakresie rzetelnej i możliwie pełnej informacji o Bibliotece, która ze względu na charakter zbiorów zdobyła już sobie uznanie nie tylko wśród studentów i pracowników naukowych KUL. Opublikowanie tych materiałów było wskazane, co jeszcze raz warto podkreślić, ze względu na pełną dokumentację pracy Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, jak również na potrzebę informacji ośrodków naukowych w kraju i za granicą o działalności Uczelni.